



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1182/2025
01.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Благојевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, чији је законски заступник Државно правобранилаштво Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3832/24 од 10.10.2024. године, у седници одржаној 01.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3832/24 од 10.10.2024. године, жалба тужене одбија као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П1 397/23 од 18.04.2024. године у ставу трећем, четвртом и петом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 27.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију, као неоснован.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 397/23 од 18.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности, као неоснован. Ставом другим изреке, одбачен је приговор месне ненадлежности Трећег основног суда у Београду, као недозвољен. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци исплати износ од 375.923,71 динар са законском затезном каматом од 13.10.2023. године па до коначне исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове поступка од 49.500,00 динара са законском затезном каматом од дана кад се стекну услови за извршност пресуде до коначне исплате у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле за накнаду трошкова поступка у износу од 244.500,00 динара са законском затезном

каматом од дана кад се стекну услови за извршност пресуде, до коначне исплате, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3832/24 од 10.10.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П1 397/23 од 18.04.2024. године у ставу трећем изреке и одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужена да тужилји исплати износ од 375.923,71 динар са законском затезном каматом од 13.10.2023. године па до коначне исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, преиначено је решење садржано у ставу четвртном изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П1 397/23 од 18.04.2024. године и одбијен захтев тужиле да се обавезе тужена да тужилји накнади трошкове поступка од 49.500,00 динара са законском затезном каматом од дана кад су се стекли услови за извршност пресуде до коначне исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде и обавезана тужилја да туженој накнади трошкове поступка у износу од 244.500,00 динара са законском затезном каматом од дана кад се стекну услови за извршност пресуде до коначне исплате, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилја да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 27.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилја је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и због битне повреде поступка.

Тужена је доставила одговор на ревизију, са предлогом да се ревизија одбије као неоснована.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредби Закона о парничном поступку из члана 374. став 1. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити је учињена нека друга битна повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је била у радном односу код компаније „Интернационал ЦГ“ ДП Београд и „Генерал Експорт“ ДП Београд. Агенција за приватизацију донела је дана 09.08.2007. године одлуку о реструктурирању за компанију „Интернационал ЦГ“ а.д. Београд и „Генерал Експорт“ а.д. Београд дана 26.12.2007. године и решења којима се прихватају програми реструктурирања, који је саставни део социјалног програма. Поглављем 8. тачка 3. Програма реструктурирања компанија „Интернационал ЦГ“ а.д. Београд и Поглавља 9. тачка 3. Програма реструктурирања „Генерал Експорт“ а.д. Београд, утврђена је исплата новчане накнаде у износу од 200 евра за сваку годину радног стажа коју је запослени-бивши запослени као држављанин РС остварио код ових компанија закључно са 31.12.2007. године, а највише до износа од 20.660,60 евра уз сагласност за исплату од стране Министарства финансија. Програмом реструктурирања донет је у складу са Законом о приватизацији и има снагу извршне исправе и сматра се уговором којим се утврђује висина и начин измирења потраживања поверилаца који су у њему утврђени. Агенција за вођење спорова у поступку приватизације је правни следбеник Агенције за приватизацију,

сходно Одлуци Владе Републике Србије од 23.01.2016. године из члана 31. Закона о изменама и допуна Закона о приватизацији. Тим прописом је предвиђено да послове које је обављала Агенција за приватизацију, која је у функцији заступања у поступцима пред судовима, арбитражом, органима управе и другим надлежним органима у којима је Агенција за приватизацију имала положај странке или умешача, а који су покренути од 21.02.2016. године, преузима Агенција за вођење спорова у поступку приватизације коју ће основати Влада у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог Закона.

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 298/20 од 24.02.2022. године, исправљене решењем истог суда П1 298/20 од 15.03.2022. године, ставом другим изреке, обавезана је тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације као правни следбеник Агенције за приватизацију, да као солидарно одговорна са компанијама „Интернационал ЦГ“ ДП Београд у стечају и „Генерал Експорт“ ДП Београд у стечају тужиљи исплати износ од 3.201,6 евра са каматом. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева тужиље којим је тражила да се обавезе и тужена Република Србија да солидарно са туженом Агенцијом исплати тражени износ.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1334/22 од 19.05.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиље и тужене Агенције и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П1 298/20 од 24.02.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 298/20 од 15.03.2022. године.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 3739/22 од 01.02.2023. године, усвојена је ревизија тужиље и укинута су пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1334/22 од 19.05.2022. године и пресуда Трећег основног суда у Београду П1 298/20 од 24.02.2022. године, у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиље у односу на тужену Републику Србију, па је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Тужиља је у међувремену покренула извршни поступак, па је решењем Привредног суда у Београду П1 Ии 23947/23 од 19.03.2023. године у односу на тужену Агенцију за вођење спорова у поступку приватизације, спроведено извршење и тужиља је наплатила главни дуг са каматом у износу од укупно 728.874,80 динара на дан 12.10.2023. године. Тужиља није наплатила преостали износ потраживања од 375.923,71 динар.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље у односу на тужену Републику Србију, закључио је да је Агенција поступала незаконито јер није исплатила износ који је тужиљи признат. Агенција је благовремено обавестила надлежно Министарство за финансије да су се стекли услови за исплату потраживања тужиље и тражила сагласност за ту трансакцију, али да ту тражену сагласност није добила, јер је дописом Министарства финансија и привреде обавештена дана 22.11.2022. године да се даје сагласност за наставак орочавања новчаних средстава остварених у поступку реструктурирања по основу продаје делова имовине субјекта приватизације, те да део остварених новчаних средстава по том основу може пласирати у куповину државних хартија од вредности и за то отворити посебан наменски рачун. Такво понашање Агенције имало за директну последицу онемогућавање реализације потраживања тужиље. Понашање Министарства за финансије као државног органа је допринело неизмирењу потраживања тужиље. Агенција је поступала незаконито, па је стога Република Србија као оснивач Агенције

сходно члану 172. став 1. Закона о облигационим односима одговорна за настану штету због ненамирења потраживања тужиле.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда. Закључио је да тужена Република Србија у овом спору није пасивно легитимисана. Ово из разлога јер у односу на тужену Републику Србију није остварена материјално-правна претпоставка одговорности, која претпоставља постојање материјално-правног односа тужиле и тужене Републике Србије тужилца није доказала да штета коју трпи је у узрочно-последичној вези са радњом или пропуштањем органа тужене Републике Србије, те се стога у овом случају не може применити одредба члана 154. став 1. и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Преиначио је првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда је заснована на погрешној примени материјалног права. Наиме, Влада Републике Србије усвојила је социјални програм везано за реструктурирање компанија „Интернационал ЦГ“ ДП Београд и „Генерал Експорт“ ДП Београд којом је одлучено да, запослени сходно Програму реструктурирања, а који је саставни део социјалног програма, имају право на новчану накнаду у висини од 200 евра за сваку годину радног стажа који је запослени – бивши запослени као држављанин РС је остварио код ових компанија закључно са 31.12.2007. године, а највише до износа од 20.660,60 евра. Програм реструктурирања донет је у складу са Законом о приватизацији и има снагу извршне исправе. Тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације је правни следбеник Агенције за приватизацију у поступцима пред судовима. Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 298/20 од 24.02.2022. године, обавезана је тужена Агенција да исплати тужилци 3.201,06 евра са каматом. У извршном поступку тужилца је наплатила укупно износ од 728.874,80 динара. Преостали износ од 375.923,71 динар са припадајућом каматом тужилца није наплатила. Разлог ненаплате тог износа огледа се у чињеници да Министарство за финансије, није дало сагласност Агенцији за приватизацију за исплату признатих износа, већ је овластила Агенцију да од остварених новчаних средстава по основу реструктурирања део пласира у куповину државних хартија од вредности и да за то отвори посебан наменски рачун. Такво понашање и Министарства финансија и Агенције за вођење спорова у поступку приватизације имало је за последицу да је тужилца претрпела штету. И Агенција за вођење спорова у поступку приватизације и Министарство финансија су државни органи. Њихов оснивач је Република Србија и иста одговара за њихов неправилан рад. Та одговорност заснива се на одредби члана 58. став 1. Устава Републике Србије којим је прописано да за штету коју претрпе грађани због неправилног и незаконитог рада државног органа одговара Република Србија, а та одговорност заснива се на одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Стога је погрешан закључак другостепеног суда да на страни тужене Републике Србије постоји недостатак пасивне легитимације у погледу обавезе да тужилци исплати потраживани новчани износ.

Имајући у виду напред изнетог, на основу члана 414. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужилца је успела у ревизијском поступку, па јој сходно члану 154, 155. и 165. ЗПП припадају трошкови и то: на име стручног састав ревизије износ од 27.000,00 динара, а према важећој АТ, па је одлучено као у ставу другом изреке. Остали трошкови (за судске таксе) тужилци нису признати јер исти нису опредељени.

Туженој нису признати трошкови за стручни састав одговора на ревизију, јер одговор на ревизију по закону није обавезан.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**